

У МІЦНОМУ ТІЛІ - ЗДОРОВИЙ ДУХ

Аїд - володар царства мертвих, повелитель душ, похмурий і самотній бог

- Треба бути уважним, - Вертер підлив мені тягучого нектару зі своєї "коханої" каво-машини. - Уважним у всьому і зі всіма. Люди складаються з помилок. Якщо про них знати - все просто. Можна прорахувати кожен крок, зробити прогноз і все - вони в твоїх руках. Головне - самому не схибити, не помилитися...

Підстаркуватий кадебешник філософствував уже добру годину, час від часу доливаючи мені каву, а собі - коньяк у каву. "Колишніх ментів не буває", - цей татків жарт, незрозумілий мені колись, набрав своєї актуальності саме зараз, коли я, фокусуючи погляд на кактусі біля монітора, з розумінням підтакувала своєму экс- шефові.

- От ви, Світлано, що ви знаєте про них? Про кожного з них? - А у вас був день, - Георгієв ніжно торкнувся лискучого боку кавоварки. - Цілий день. Цього більше ніж достатньо для справжнього соціолога.

- Психолога, - вставила я більше за звичкою, ніж заради справедливості.

- Атож, цілісний день і що? Що ви можете сказати, наприклад, про першого зама? А? А я вже на п'ятій хвилині спілкування знаю, в якому напрямку копати, а через півгодини - на яку глибину. А ви?

Екс-шеф без підстави (в усіх смислах) не ставив жодного питання. Він взагалі нічого не робив без мети, без генплану. В цей момент він розбудовував шпигунську сітку, вербував старі-нові кадри.

- Світлано, Світлано... я ж вам зичу тільки добра, вчу, відшліфую майстерність, можна сказати. Ну то що? Розкажіть мені про будь-кого з них. Про кого завгодно. Що помітили? Які висновки зробили? На підставі чого? Розкажіть, а я послухаю, послухаю і підкажу.

Кожне слово може і буде використане проти мене. Чому? Бо люди складаються з помилок. А багато п'яткати в кабінеті кадебешника, нехай і відставного - велика помилка. Сидіти і мовчати - ще більша. Я уявила себе на допиті. Спітнілий Вертер тримає розпечену праску перед самим моїм обличчям: "Ну то що? Розкажіть мені про будь-кого з них". Брр!

- Федоре Івановичу, я не впевнена, що помітила щось особливе. Я була дуже схвильована, навіть налякана. Це ж для мене вперше.

- Світлано, ви себе недооцінюєте. А так не можна, - ниточки брів застигли в осудливо-застережливій позі. - Не можна недооцінювати ні себе, ні інших. Себе - погано для здоров'я, інших - дуже погано. Ну то що? Про кого завгодно.

- Може, Романовський Іван Адамович? - подумки клянусь свою м'якотілість, але питаю вголос, зупиняючись на найпротивнішому з-поміж усіх.

- Для початку може і Романовський. Чому він?

- Ну, він з самого початку був п'яний. Вів себе негарно і ледь все не зіпсував.

- Помста, навіть натяк на неї, - радник поганий. Не можна у нашій роботі керуватися ні антипатіями, ні симпатіями. Якщо ми когось любимо чи, навпаки, недолюблюємо - стаємо вразливими. Бачимо те, чого немає і не бачимо того, що є. Тільки чисті факти, факти і висновки. Більше нічого. Емоції присипляють розум.

Мені стає соромно. Справді, ну що я знаю про того Романовського? Нічого, - а вже вважаю нікчемою, ледь не здала. А Вертер молодець, правду каже: не можна в нашій роботі довіряти емоціям. Тьху ти - "в нашій" - інша в мене робота!

- Федоре Івановичу, вже пізно, а мені ще від метро далеко йти, - вдаюся до обхідного маневру.

- Нічого страшного, я на машині - відвезу! - ну що ти з ним зробиш. - Повертаємось до наших баранів, точніше одного... То що там Романовський? Факти і висновки.

- Був п'яний та чіпкий. Коментував кожне слово. Усюди ліз. Вихвалявся. Такий собі блазень.

- Це трохи фактів і голослівна оцінка, а де висновки? До кого чіплявся? Які слова коментував? Куди і до кого ліз? Чим вихвалявся? - Георгієв питально підняв брову і потягнувся до кава-кнопки.

- Я все зрозуміла, Федоре Івановичу. Дякую, дякую за все, і за каву, і за науку! - вирішую йти ва-банк, бо іншого спасіння не бачу. Підхоплююсь, сердечно посміхаюсь, вихоплюю щойно допиту каву з рук свого мучителя. - Я помию горнятка, не турбуйтеся, - і прожогом у двері.

Цікаво, а скільки ще людей за вечірньою кавою діляться зі старим лисом "фактами і висновками"? І чи є взагалі душі, йому невіддільні? І з яких помилок складаюся я?

- Світлано, горнятка залиште у дівчаток в приймальні. Я так розумію - ви на метро? До завтра! - й усміхнувся тепло, навіть гаряче, аж пекельно. От дідько лисий!

Жив собі Банк. Жив - не тужив. Особливого клопоту не мав, бо поталанило йому народитися у великій міжнародній сім'ї закордонного інвестора та депутата Верховної Ради, який згодом став олігархом, чи навпаки - неважливо, бо... довести неможливо. Жив у країні, в якій банкам живеться не так вже й легко, якщо з батьками не склалося. Тут ні іноземний капітал, ні корпоративні клієнти не допоможуть. Що вже казати про бідолах без солідного статутного фонду, серйозних пасивів і значних активів. Моєму героєві пощастило. При народженні тато-депутат подарував йому металургійний завод-гігант, а тато-інвестор - валютний резерв.

Руки тремтять, долоні пітніють, дихання частішає, ноги плутаються одна в одній - я чекаю на першу в своєму житті співбесіду.

Як же я хочу тут працювати! Тут, у цих металево-скляних стінах, які полонили мене відразу, відразу як відкрилися за чарівними дверима, що ковзнули у боки, щойно відчувли моє наближення. Тут, де суворий красень-охоронець із стриманим: "Ви до кого? Зачекайте, за вами прийдуть", - запропонував мені присісти на справжній чорний сковзкий шкіряний диван. Тут, де доглянута, сповнена гідності та гонору секретарка, піднімаючи слухавку, робила величезну послугу кожному, хто насмілився зателефонувати: "Банк Creditmake, Аліна, слухаю вас". Тут, де кожен крок лискучою підлогою відлунює звуком падаючих монет: "Дзень".

"Дзень, дзень, дзень" - це за мною. Ліфт. Він чудовий. Так, це я про ліфт, який несе мене вгору до того, про що я, випускниця периферійного вишу, і не мріяла, про вишуканий дзеркальний тубус із зручними кріселками і столиком. Я просто мушу їздити у ньому кожного дня. На свою роботу.

- Проходьте, на вас чекають, - формальна посмішка, помах руки у бік дверей із табличкою "Управління по роботі з персоналом".

- Дякую. До побачення, - з ким це я попрощалася і чи був взагалі хтось поруч?

У приймальні управління нікого, лише гудуть компи та звідкись співає заяложений трек: "Русское ра-ди-о - все будет ха-ра-шо".

А може, це я нікого не бачу? Сковзаю кісточками пальців по зимному пластику дверей з написом "Керівник управління" і чую: "Заходьте".

Заходжу.

- Доброго дня, я на співбесіду, - намагаюся вичавити чарівну посмішку та набрати невимушеного вигляду.

- Георгієв Федір Іванович - керівник управління по роботі з персоналом, - мій співбесідник піднімається з-за столу, подаючи руку для вітання і, чи то від здивування, чи то для симетрії руху - здимає брови.

- Світлана Лучицька - психолог, - я вчасно зупиняю свої брови, надто вже заразна міміка у мого візаві, і торкаюся своєю крижаною долонею його пальців.

- У вас холодні руки. Хвилюєтесь? - міцний потиск, ритмічна вимова, погляд за найкоротшою траєкторією, брови, що ніби застигли на лобі - робот Вертер якийсь.

- Звичайно, це ж співбесіда, - вирішила бути щирою.

- Це не характеризує соціолога з хорошої сторони.

- Я психолог, - приїхали, "не характеризує", я ж іще й людина.

- Соціолог має зберігати спокій у будь-якій ситуації, бачити емоційний стан інших і керувати ним.

- Я психолог, - повторюю, намагаючись пом'якшити посмішкою свою настирливість.

- Соціолог має допомагати керівнику у підборі кадрів, управлінні персоналом, брати на себе залагодження виробничих конфліктів, - продовжує провіщати робоголос з-під застиглих брів.

- Я з вами цілком згодна, - вирішую змінити стратегію і молюся, щоб він опустил брови. - І соціолог, і психолог в організації мають виконувати саме такі функції.

- Саме так, - брови розслабилися і - фух - стали на відведене природою місце. - А те, що ви психолог, не страшно.

"...Слава Богу".

- Соціологом працювати ж можете?

- Можу, - я здаюся, бо врешті-решт, яка різниця - головне працювати, а там розберемося хто з нас хто.
- Я переглянув вашу анкету. Це правда?
- Звичайно, - він мене доб'є, андроїд чортів.
- Усе?
- Звичайно!
- У вас червоний диплом, ви аспірантка, володієте англійською, працюєте з комп'ютером, не маєте жодного досвіду роботи у банку.
- Так, і дуже сподіваюся його здобути, - хвилювання кудись ділося, залишився тільки азарт, якась спортивна впертість - переграє цього керівника управління, довести свій професіоналізм, можливості, потенціал, сподобатись йому врешті-решт, але отримати цю посаду.
- Як ви бачите роботу соціолога в банку?
- Це насамперед підбір персоналу. Я володію багатьма тестами, можу запропонувати авторські процедури; адаптація і навчання співробітників - це тренінги та індивідуальний коуч; консультування з особистих проблем, які впливають на продуктивність праці; а також попередження і розв'язання конфліктів, як ви і казали, - важка артилерія у поєднанні з лестощами та найзвабливішою посмішкою з мого арсеналу.
- Це добре, навіть, дуже добре - керівник управління розм'як, розкинувся у кріслі і почав ритмічно кивати головою у такт своїм думкам. - А ще соціолог має бути правою рукою керівника, оперативно давати всю інформацію про персонал, співпрацювати зі службою безпеки, відслідковувати ситуацію в колективі.
- А ще можна завести індивідуальні картки з даними психодіагностики на кожного співробітника, і матимемо їх психологічні характеристики, знатимемо про схильність до ризику, рівень тривожності, про поведінку в критичних ситуаціях...
- Так-так, і зможемо передбачати шахрайство, навіть лише задум шахрайства... - Федір Іванович замріявся, а я напружилася:
"Задум шахрайства це звичайно добре, але наскільки реально?" - нічого, подумаю потім...
- А ще можна працювати з клієнтами, наприклад із злісними неплатниками кредитів, а ще з тими, у кого проблеми з картковими рахунками... - продовжував фантазувати керівник управління.
- Ви настільки глибоко мислите, таке враження, що довго займалися аналітичною роботою, - насправді я вже не мала жодних сумнівів у тому, що маю справу з "людиною з органів": по-перше, більшість керівників кадрів у фінустановах "колишні кадебешники", по-друге, виправка, відчekanена мова, брак емоцій (із засобів вираження - тільки брови), лінійність мислення і загальна роботоподібність - діагноз однозначний і незаперечний.
- Справді, в мене великий досвід оперативної роботи. Думаю, ми спрацюємося, - завершив самопереконавання Федір Іванович. - От тільки, - схаменувся він. - Ви маєте пройти ще одну співбесіду з головою правління. Але я ґрунт підготую.
- Дякую, - мені залишилося лише посміхнутися і кокетливо кліпнути віями, як і мається справжньому професіоналу.